

Handläggare
Sara Zetterqvist
Telefon: 08-50822333

Till
Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd
2024-04-25

Förslag till ny avfallsplan för Stockholm 2025-2030

Yttrande till avfallsnämnden

Förvaltningens förslag till beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till avfallsnämnden som svar på remissen.

Sammanfattning

Avfallsnämnden har tagit fram ett förslag till ny avfallsplan för perioden 2025-2030. Planperioden har utökats från tidigare fyra till sex år. Enligt förslaget kommer de fyra huvudmålen från gällande planperiod att kvarstå men i och med nya lagar och regler som har påverkat avfallsområdet har flertalet förändringar och skarpare formuleringar gjorts. Stadsdelsförvaltningen berörs främst av åtgärderna för det avfallsförebyggande arbetet, utsortering av verksamhetsavfall samt avfallshantering på parkmark.

Förvaltningen är positiv till förslaget och särskilt till dess ansats att stimulera och stärka samverkan inom avfallsområdet. Synpunkter lämnas framförallt för åtgärder gällande källsortering på populära platser, genomförande av matsvinnsmätningar samt arbete för en minskad plastanvändning.

Bakgrund

Avfallsnämnden har tagit fram ett förslag till ny avfallsplan för perioden 2025-2030. Arbetet har genomförts av Stockholm Vatten och Avfall i samverkan med andra bolag och förvaltningar inom staden. Förslaget är en revidering av gällande avfallsplan och har skickas ut på remiss samt ställts ut på Stockholm Vattens och Avfall huvudkontor under perioden 18 mars-15 april.

Ärendet

Alla kommuner ska i enlighet med miljöbalken ha en avfallsplan för att redovisa de mål och åtgärder som kommunen långsiktigt planerar för, så att avfallets mängd och farlighet kan minska. Förslaget till ny avfallsplan för 2025-2030 har utformats i enlighet

med de globala målen i Agenda 2030 samt de nationella och regionala miljömålen. Vidare görs kopplingar till flera av stadens handlingsplaner och program som exempelvis Stockholms stads miljöprogram 2020-2023 och Klimathandlingsplanen 2020-2023.

I och med den pågående revideringen av miljöprogram och klimathandlingsplan kan justeringar av avfallsplanen komma att göras i samband med behandling av remissyttrande eller under planperiodens halvtidsuppföljning 2028.

Förslaget innehåller fyra huvudmål med en tillhörande vision för Stockholm år 2040 vilken grundar sig i Stockholms stads vision – möjligheternas Stockholm. Huvudmålen bryts sedan ned i delmål med tillhörande åtgärder och indikatorer, vilkas syfte är att bidra till att målen kan uppnås.

Förvaltningen berörs av samtliga huvudmål och flertalet delmål i förslaget, de som bedöms vara mest relevanta är:

1. Avfall från boende och verksamma i staden ska minska och det som ändå uppkommer ska tas om hand resurseffektivt
  - 1.1 Den totala mängden avfall ska minska
  - 1.2 En större andel av avfallet ska återanvändas samt materialåtervinnas
  - 1.4 Matsvinnet ska minska och det livsmedelsavfall som ändå uppkommer ska nyttiggöras genom biologisk behandling
  - 1.6 Mängden textilavfall ska minska och det som ändå uppkommer ska tas om hand resurseffektivt
  - 1.7 Mängden plastavfall ska minska och det som ändå uppkommer ska tas om hand resurseffektivt
2. Nedskräpningen i staden ska minska
  - 2.1 Nedskräpningen i stadsmiljön ska minska
3. Avfallshanteringen ska anpassas till människan
  - 3.1 Systemen för avfallshandtering ska vara enkla, ha god tillgänglighet och vara trygga att använda
4. Avfallshandtering ska vara en självklar del i stadens fysiska planering
  - 4.3 Publika system för återbruk och handtering av avfall ska kunna etableras på kommunal mark

Inom ramen för målen ansvarar stadsdelsnämnderna helt eller delvis för 18 av de tillhörande åtgärderna vilka även återfinns i bilaga A1 Sammanställning av alla åtgärder och ansvariga.

Enligt förslaget kvarstår de fyra huvudmålen från gällande planperiod men i och med nya lagar och regler som har påverkat avfallsområdet har flertalet förändringar, och skarpare målformuleringar, gjorts jämfört med gällande period. Stadsdelsförvaltningen berörs främst av den höjda ambitionsnivån för det avfallsförebyggande arbetet och omställningen från linjära till cirkulära flöden. De särskilt prioriterade områdena för omställning i förslaget är:

- Livsmedel
- Plast
- Möbler och inventarier
- Textil
- Elektronik och IT-utrustning
- Batterier och fordon
- Bygg- och anläggningsmaterial
- Vatten
- Energi

Förvaltningen är främst ansvarig för att genomföra åtgärder inom områdena livsmedel och plast samt att fortsättningsvis arbeta för en ökad utsortering av verksamhetsavfall.

Inom livsmedel ska arbetet för att minska matsvinn intensifieras samt senast 2030 följas upp genom en årlig mätning. Respektive verksamhet ska även redovisa och utvärdera vidtagna åtgärder och dess effekt. I arbetet för en minskad plastanvändning ska en systematik etableras i arbetet. Utsorteringen i verksamheterna ska även öka för att en större del ska gå till materialåtervinning.

Inom stadsmiljöverksamheten har de nya bestämmelserna i förpackningsförordningen, som innebär att kommunen tar över ansvaret för förpackningsinsamling i etapper från och med 2024 till och med 2027, påverkan på verksamheten. Särskilt de nya regelverk som börjar gälla från 1 januari 2026 där kommunen kommer att ansvara för att samla in förpackningar vid så kallade populära platser där större mängder förpackningsavfall kan antas uppstå. Trafiknämnden kommer då att ansvara för insamling och transport av det förpackningsavfall som uppkommer i stads- och gatumiljö och stadsdelsnämnderna för det avfall som uppkommer på parkmark.

I och med de nya bestämmelserna uppstår flera frågor där det krävs samordning och samförståelse mellan stadens förvaltningar och bolag. I förslaget pekas följande ut som särskilt viktiga att samverka kring:

- Markfrågor kopplat till övertagande av dagens återvinningsstationer
- Markfrågor kopplat till behov av lättillgängliga insamlingsplatser
- System för insamling vid populära platser
- Medborgardialog, behov av samstämmiga budskap och samordnad information
- Medborgarnas kanaler för kontakt med staden och felanmälan

Stadsdelsförvaltningen är ansvarig för de åtgärder som sker på parkmark men i och med komplexiteten i ansvarsövergången kommer en utökad samverkan över markgränser att vara avgörande.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för samhälle och service. De fackliga organisationerna informeras vid förvaltningsgrupp den 12 mars 2024.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Stadsdelsförvaltningen är positiv till förslaget och särskilt till den höjda ambitionsnivån gällande omställningen från linjära till cirkulära flöden samt dess ansats att stimulera och stärka samverkan inom avfallsområdet.

De synpunkter och förslag förvaltningen önskar framföra är följande:

- Uppförandet av källsortering på populära platser berör flera nämnder och bolag. Det är viktigt att det finns en samordnande part för frågan inom staden för att undvika felinvesteringar och felplaceringar av källsorteringskärl. Det är även viktigt att tydliggöra att huvudansvaret för genomförandet är kopplat till om åtgärden sker på gatu- eller parkmark. För de åtgärder som genomförs på parkmark är förvaltningen huvudsakligt ansvarig och kommer att ha investerings- och driftskostnader i samband med genomförandet. I den nuvarande åtgärdslistan står förvaltningen endast som delvis ansvarig för de åtgärder som berör källsortering på populära platser.
- Förvaltningen ser positivt på utveckling av samverkan i syfte att minska nedskräpning och gör redan insatser inom ramen för platssamverkan i Liljeholmen tillsammans med

berörda aktörer i samband med till exempel studentfirande i Trekantsparken.

- Förvaltningen arbetar sedan många år tillbaka med åtgärder för att minska matsvinn. Inom äldreomsorgen, förskolan och socialpsykiatrien genomförs i dagsläget matsvinnsmätningar med olika typer av metoder och frekvens. För en ökad jämförbarhet efterfrågar förvaltningen vägledning gällande den årliga mätning som åsyftas i åtgärd 1.4.
- Åtgärder för en hållbar och minskad plastanvändning är en prioriterad fråga och förvaltningen ser positivt på kunskapshöjande och verksamhetsanpassade material som Hållbar äldreomsorg. Samtidigt finns det ett behov av mer användarvänliga digitala verktyg för att enklare kunna följa upp inköpsstatistik. Den statistik som går att få fram via befintliga system kräver ofta större omarbeting för att anpassas till slutanvändaren.

Lee Orberon
stadsdelsdirektör
Hägersten-Älvsjö
stadsdelsförvaltning

Linda Palo
avdelningschef
Hägersten-Älvsjö
stadsdelsförvaltning

Bilagor

Remissunderlaget Förslag till ny avfallsplan för Stockholm
2025-2030

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Lee Orberson, stadsdelsdirektör	2024-04-10
Linda Palo, avdelningschef	2024-04-09